

[Niels Frederiksen.]

af Landbrugere i Gaard og i Hus og prøve paa fra Lovgivningsmagtens og fra Pengeinstitutternes og Formueindehavernes Side at forstaa, at hvis man ikke paa dette Omraade søger at tilpasse sig efter de Produktionsvilkaar, som Landbruget i Øjeblikket arbejder under, vil Sammenbrud og Tab for Formueejere blive det Resultat, man opnaar.

Derfor mener jeg, at her viser Regeringen Vejen frem overfor dem, der skylder Staten Penge, paa en Maade, som jeg for mit Vedkommende godt tør tage Medansvaret for. Det er paa dette Omraade en Særlovgivning for Statshusmænd, der er Tale om, og hvis den ikke gennemføres, vil Resultatet blive dette, at Staten kommer til at træffe Bestemmelser af denne eller hin Art eller ogsaa lade Tvangsauktioner afgøre Forholdet Kreditor og Debitor imellem.

Det ærede Medlem Hr. Ulrich har jo store Planer om, hvad Regeringen burde gennemføre for at skaffe Rentabilitet ogsaa for Statshusmændene. Jeg lyttede opmærksomt for blot at høre en Antydning af, hvad det ærede Medlem egentlig tænkte sig der skulde gennemføres; men det var ikke andet end store Ord og Valgagitation alt sammen, ikke en Smule andet, og de sædvanlige Bemærkninger om Forpagtere og Statsfæstere, som jeg har omtalt, og som ikke har det mindste med Realiteten at gøre.

Men der var dog i det ærede Medlems Tale en lille Hentydning til, hvilken Vej det ærede Medlem mente man skulde gaa; i hvert Fald beder jeg det ærede Medlem rette mig, hvis jeg af de fremsatte Udtalelser ikke har faaet den rigtige Mening. Der var tre Ting, som skulde gennemføres: Ejendomsskatternes Nedsættelse, Toldforanstaltninger og Besparelserforanstaltninger fra det offentlige Side.

Jeg vil gerne sige til det ærede Medlem Hr. Ulrich, at jeg tror ikke, at i hvert Fald Statshusmændene skal vente sig værdifulde Virkninger af de tre Reforme. Jeg tror, at hvis de tre Reforme bliver gennemført, vil Statshusmændene en Dag vaagne med den Bevidsthed om den Stilling, de nu har naaet, at Ejendomsskatternes Omlægning har i Realiteten betydet øget Skat for dem, at Toldforanstaltningerne har formindsket deres Produktionsbetingelser, og at Besparelserne er gaaet ud over deres Kammerater mellem Arbejdere og andre, og Fortjenesten er gaaet andetsteds hen, end man egentlig havde tænkt sig. Det, antager jeg, vil blive Statshusmændenes Erfaring, naar det ærede Medlems store

Reformer for at naa Rentabilitet i Landbruget bliver gennemført.

Jeg retter disse Ord baade til det ærede Medlem Hr. Edvard Sørensen og det ærede Medlem Hr. Ulrich, der Gang paa Gang siger, at det er Besparelservejen, vi skal gaa. Jeg hørte rigtignok, at det ærede Medlem Hr. Krag, da dette Spørgsmaal blev nævnt under Behandlingen af et andet Lovforslag, sagde, at Regeringen maa selv pege paa, hvor der skal spares. Ja, det ærede Medlem nikker. Jeg synes, Oppositionen, der altid snakker om Besparelser, kunde gøre os den Tjeneste at sige os, hvor det er, den vil spare, saa kunde vi dog begynde at tale om det; for det er dog ganske haabløst at forlange, at andre skal give Anvisning paa en Besparelse, om hvilken man ikke en Gang paa Forhaand ved, at den falder i Traad med den Mening, Oppositionspartierne har paa dette Omraade.

Det forekommer mig, at Oppositionspartiernes Ordførertaler angaaende denne Sag havde en vis Klang af Valgtrompeten over sig, særlig det Afsnit, jeg har omtalt, hvor man prøvede paa at gøre Modstanden mod det foreliggende Lovforslag til en Kamp for Selvejet. Jeg antager, at man, naar man ude i Landbokredse, overfor dem, hvem Forslaget angaar, har skullet begrunde denne sin Modstand, har gjort gældende, at Forslaget forandrer deres Retsforhold og forandrer det Selveje, som de troede, de var inde i, til et Forpagtningsforhold og et mere afhængigt Forhold overfor Staten.

Jeg vil om det sidste sige, at som Forholdene i Landbruget ligger, tror jeg alligevel, Oppositionspartierne skal være lidt varssomme med at tro, at den gamle Hymne, som man saa tidt har sunget om Selvejet, finder samme Ørenlyd ude i Landbefolkningen nu som før. Denne gamle Hymne om Selvejet blev sunget saa tidt, at den gav sig Udslag i dansk Lovgivning paa den Maade, at man gik bort fra alle konjunkturbestemte Afgifter, man gik bort fra Hartkornsskatter, Tiendebyrder og Arvefæstefgifter og erstattede dem med Prioritetsgæld i samme eller i forstærket Omfang som de tidligere delvis konjunkturbestemte Afgifter. Det har ført til en Usikkerhed og en Afhængighed af Kapitalmagten, en Gøren Landbrugere til Slaver af Prioritetsejerne i et Omfang, som den danske Landbobefolkning sikkert aldrig tidligere var ude for.

Det er i Betragtning af den nuværende Tilstand og ud fra Regeringens Villie til paa dette Omraade at gavne, saa vidt Regeringens Myndighed rækker, at dette Lovforslag er fremsat som et Tilbud om at